

Bargunseñer

Igl rumantsch è eña lîngua neolateña discurregda tranter oter an Svizra, eñt igl chantoñ Grischuñ. Segl cumfeñ lînguistic digls idioms puter a surmirañ as rechatta Brauegn. La versioñ rumantscha da kist prospect è screzza an kè dialect da kist lia, il bargunseñer.

www.bargunsener.ch.

Das Romanische ist eine neolateinische Sprache, die unter anderem in der Schweiz, im Kanton Graubünden gesprochen wird. Auf der Sprachgrenze der Idiome Puter und Surmiran liegt Bergün. Die romanische Version dieses Prospekts ist im Dialekt dieses Ortes, dem «Bargunseñer», abgefasst.

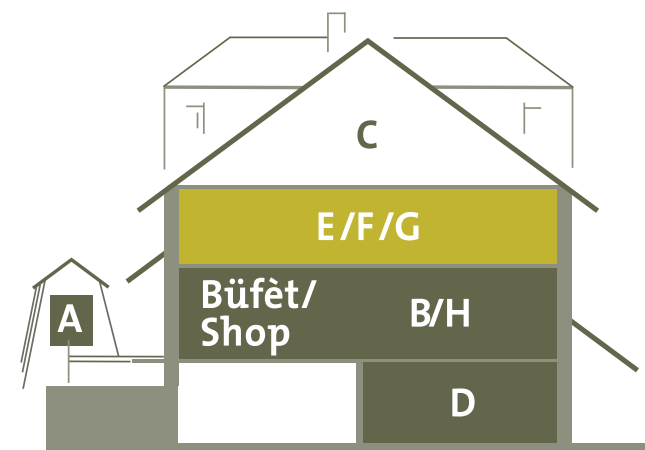
www.bargunsener.ch

Program
stad/atun

2026

MUSEUM DLA VIAFIER ALVRA, EÑA SURVESTA

A Simulator par manischer la «Coda»
Eña dlas grondas attracziõs digl museum pudegs admirer davant l'entreda: la locomotiva da Coda Ge 6/6 I cugl nomer da menschi 407. Zes passa 50 ons sarvezzan a treges. La cabin a l'edifizi d'exposiziõn è la la «Loki-Coda» negd'edifizi a drizzeda eñt cun eñ simulator par manischer. Eñt la cabina digl manischer a l'edifizi d'exposiziõn la pussibiltad da manischer cun seleziõn a regulatogs la locomotiva virtualmeñz tra la Val d'Alvra. Ils teñps da medi chattegs sella nossa homepage: www.bahnmuseum-albula.ch

B Exposiziõn particulera
Eñt igl spazi d'exposiziõn particuleras prescheñtans regularmeñz exposiziõns tematicas.

C Plañ sot igl tez
Segl plañ sot igl tez as rechattigl eñ gedem buñ grond par organiser seminars ad occurrenz. Lo chattegs er eñ kino, eña biblioteca cun eña biala vista sella vischnanča, ad er igl model dad eña cuntregia digls tragets digls trenos. Sen kè plañ eni er las installaziõs saniteras.

D Deposit accessibel ad archiv
Eñt la collecziõn chi crescha ad eñ creschar veñian preschantos passa 750 ogets chi stan an relaziõn culla Retica, igl paradigs par inventaders ad amateurs.

E Clà Ferrovia, gir par umfants
«Avant passa tschient ons, d'èja pers cò a Brauegn igl mes tschivlarot da bellezza. Te ses sgigr ch'ev drau kel par lascher égr ad ogra igls trenos da vapogr. Melaveta nun è l'feñ oz gni notiers er sch'ev druess el par mort a feñ. Zegda fogl beñ a chatter el. Ansebel cugls oters resolvas las lezchas, gardas dad amplégr ora la carta da controlla sella tura digls umfants Clà Ferrovia a chattas alogra igl tschivlarot lo, anoua cha la tura è schineda. Parzieva surveñs ve dila cassa eña pitschna pajà.»

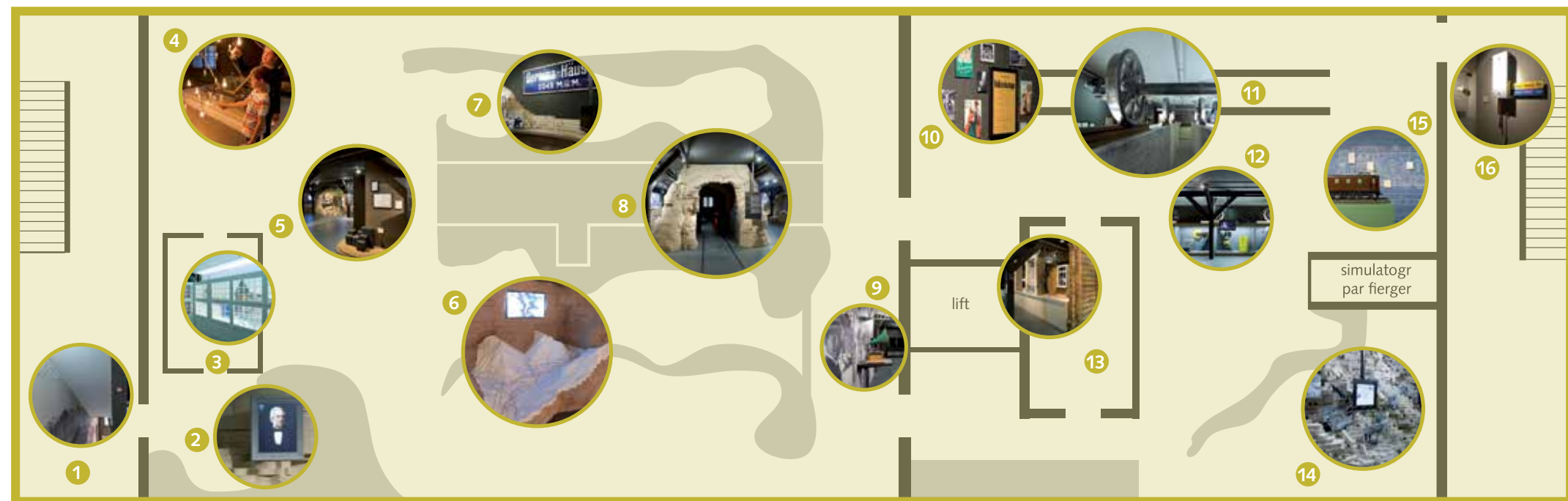
F UNESCO Center par las visitas
Tl'entreda par l'exposiziõn permanenta as rechatta l'igl UNESCO Visitor Center Alvra/Bernina.

G Exposiziõn permanenta
L'exposiziõn permanenta prescheñta eñ spectrum interessant or d'istorgia sociela a culturela dila Viafier retica. Visiteders passan tres vals a tunnels a veñian a savègr da totta sorts sur igls pioniers a la construcziõn digl traget, fan eña visita eñt an eña ufficeña cun eñ foss par reparaturas u terlan kè cha la prema conductogra keña.

H Ufficeña par trenos an miniatura
Schon divers decennis lavogra l'igl Bernhard Tarnutzer ve dad eña fuorma an miniatura da tragets dad largezza dad eñ meter. L'ufficeña par trenos an miniatura dila lengia 0m (scala 1:45) muessa edifezis, viaducts a tunnels straordinaris dila Retica realises an maniera detagliada uschè scu chi gardegvn ora dirant igls ons 1950 a 1960. Igl constructogr Bernhard Tarnutzer è regularmeñz prescheñt a keña guzent scu ch'el ò concipi a realiso igl ses andrez. Igl uraris dila preschantaziõn gnegs a savègr eñt igl museum, pagl solit zieva las 15h. Er cò vegs l'ocaziõn da fer eñ traget virtuel eñt la cabina digl manaschunz.

G Exposiziõn permanenta

Prolog

1 Traverser las Alps
Schi's passa cugl mel u culla locomotiva da vapogr – Chi chi less mider vart ò da passer tres igl Grischun

Teñp dila fundaziõn

- 2 Igl trauma digl Gotthard**
Igl grond tunnel tres las Alps – Pagls chantunegs eñ plaschegr, pagls Grischuns eñ trauma
- 3 Igl Holsboer agl turissem**
Pi bod igl transit, ossa igls lias da cura
- 4 L'electrificaziõn**
L'electricited pisserescha chagls igls digls giasts gligschan
- 5 La Retica**
Fundada a fabriccheda da privats a pi tard surpligieda dila Confederaziõn

Punts a construcziõs

- 6 La viafier d'Alvra**
Eñ traget digl treno, eñ'ogvra d'art dinamica
- 7 La viafier digl Bernina**
Eñ tram chi regva segls ots
- 8 Construcziõn da tunnels**
Furer las muntuegnas cun scharm austriac a tecnica belgia

Crisa

- 9 La crisa digl 1914**
Igl naufragi dila Belle Epoque a digls ses grandhotels

Viedi a menaschi

- 10 Pglar la buña direcziõn zieva digl 1945**
Las vacanzas par tots dervan perspectives nauas

- 11 Ufficeñas**
100 plazzas da lavogr tranter Landquart a Puschlev

- 12 Segl traget**
Sen eña aregd da 384 km rivessni igls trenos dila Retica minch'on 275 gedas antuorn igl muend

- 13 Tipologia dila staziõn I**
Anch'oz as vezziogl ella sper igl binari, la modesta a simpla construcziõn da leñ, beñ proporziunada cun eñ spazi suplemerter par mettar eñt da totta sorts.

- 14 Laveñas**
Cunter laveñas da negv as vegv'la la Retica mess an salv, ma kella digls debits vess bod ruino ella.

- 15 Pusiziõn a finanziaziõn da matriel rulant**
Davent digl cumanzameñt egl par la Retica bi gni an dumonda da cumprer matriel sen amsegra.

- 16 Erigl u veñigl tot pi buñ?**

CUSSEGLS

Tips pagls fans dila viafier an miniatura
Eñt igl Museum local da Brauegn dattigl digl Club dila viafier Alvra eña saguenda installaziõn dad eñ model, scala 1:87, eña reconstrucziõn digl traget Brauegn-Preda. Bigliets combinos (chi velan an zègs differents) as pogl cumprer tla cassa digl museum. Fadschè igl beñ da der bada lis uraris d'avertura divergents digl Museum local.

Shop
Gnè a fer eña visita eñt igl shop digl Museum dila viafier Alvra. Par der da regal scu eña biala algordanza da Brauegn chattegs cartuliñas exclusivas, roba da zuer, cuedeschs a DVDs.

Büfèt
Eñt igl Büfèt digl Museum dila viafier Alvra vegs l'ocaziõn da's recreer sen mobiglia orginela dila Retica. Guzent As meladigsans cun eña gronda schelta spegsas zèst preparadas, cun products regiunels a diversas tuortas fazzas sez, cun caffè a differentas sorts tè.

Arregv
Culla Viafier retica vegs minch'ogra eñ treno par river an maniera cumadegv'la a Brauegn. Cun eñ railway-ticket surgnegs igl bigliet pagl museum par 20% pi buñmarcho. Tot igls bigliets speciels surgnegs tar tot igls fnestregls dila VR a dlas VFF. Vogs chattegs facilmeñz palzpas da parker par autos a cars.

Brauegn Falisogr, la regioñ par fer vacanzas
La regioñ da vacanzas Brauegn Falisogr as rechatta eñtasom la Val d'Alvra. Cò chattegs, da renom mundiel, igl viaduct digl Landwasser, part centrela dila Retica, ma er eñ paradigs par égr a chaminer u par égr cugl bike. Tiers, d'anviern, eña pitschna regioñ tot speciela par fer sport d'anviern, surtot par égr a schluzaler. La Val d'Alvra, cugl flem omonim chi passa tres, è caracteriseda da cuntregias alpinas megras, da chavorgias sulvegias a digl verd digls pros grass antuorn vischnanča. Scu part digl patrimoni mundiel dila UNESCO atir'la kista bellezza cuntregia exploratogs bundragiugs, sportists ambiziugs a gliogd chi tschercha simplameñz da's recreer, chi tschercha igl ses pos.

Ulteriogs informaziõs: www.berguen-filisur.ch

AGENDA 2026

Festival la muntogna - Cultura Alpina
Venderdi fin dumengia, igls 12 – 14 da zerdadur 2026

Ze digl patrimoni mundiel dila UNESCO
Sonda/dumengia, igls 13/14 gün 2026, tottaže

Grillada 491
dumengia, igls 26 lügl 2026, 11.30-16.30h

Referat spezialisà da Peter Pfeiffer
Dumengia, ils 30 d'avust 2026, a las 15.00

Vernissascha da l'exposiziun speziala «Construir en il patrimoni mundiel da l'UNESCO»
Venderdi, ils 11 da settember 2026, a las 14.00

«Oberengadiner Jodlerchörli tutgà Heidi»
Viadi a vapur en la Val d'Alvra selvadia
Dumengia, ils 13 da settember 2026, tottaže

Concert Ursina Brun
dumengia, igls 27 settember 2026, 15h

Vernissascha dal cudesch «Filisur – ina vischnanca cumbatta per la lingia da l'Alvra e da Tavau da la Viafier retica» da Stefan Barandun
Venderdi, ils 02 d'october 2026, a las 14.00

FairFoto Contest 2026
sonda/dumengia, igls 21/22 november 2026

Fanestra d'advent
Gievgia, ils 10 da december 2026

Cò chattegs ulteriogs informaziõs sur igls nos evenimeñs:

www.bahnmuseum-albula.ch

INFORMAZIÕNS

Uraris d'avertura museum
Darviert mincha ze dlas 10 – 17h
Vacanzas da menaschi: Digls 23 november feñ igl 10 december 2026.

Uraris d'avertura Büfèt
Darviert mincha ze dlas 9 – 17.30h
Pasts chods totta ze, angiñas vacanzas da gestioñ

Uraris d'avertura butejetta
Darviert mincha ze dlas 9 – 17.30h
Angiñas vacanzas da gestioñ

Priedschs d'entreda

Craschis:	15 fr.
Umfants:	11 fr. (6-16 ons) Umfants feñ 6 ons par añguet
Bigliet da famiglia:	47 fr. (2 craschis, 2 umfants, minch'umfant tiers 9 fr.)
Pensiunos/ze:	Mincha geda an gliendeschze par 10 fr.
Davent da 10 pers.:	13 fr./persoña
Classas da scola:	9 fr./sculer(a)s 13 fr./magister/magistra Annunzcha indispensabla
Guidas:	110 fr. (cun max 10 persoñas la geda) Annunzcha indispensabla

Pagls impedis
Igl Museum dila Viafier Alvra ò surgni dila societad Procap Svizra eñ buñ attestat par la garanzeja dila lebra circulaziõn dila gliogd impedegda.

Museum dila viafier Alvra
Veja Staziõn 11
7482 Brauegn
+41 (0)81 420 00 06
contact@bahnmuseum-albula.ch
www.bahnmuseum-albula.ch

Frontispezi
© Tibert Keller, Trin

 Kulturförderung Graubünden. Amt für Kultur
Promoziun da la cultura dal Grischun. Uffici da cultura
Promozione della cultura dei Grigioni. Ufficio della cultura

